

Wegwijs bij overlijden

*Voor het slapen gaan
kijk ik uit mijn raam
Ik zie ontelbare sterren staan
zo dichtbij...
Ik voel me warm en blij
Eén van die sterren dat ben jij.*

*Dan verstoort een wolkenpartij
onverwacht
deze nacht
Schijnbaar verder dan ik dacht
zie ik nog net
een stervende ster
Ver, heel ver
fluistert de wind je naam
Ik sluit mijn raam
Een traan...
Ik moet je laten gaan...*

Voorwoord

Ieder van ons komt soms en vaak onverwachts in contact met het verlies van een familielid of vriend(in). Dit zijn momenten waarop wij ons verdrietig en hulpeloos voelen en nood hebben aan steun en troost.

Hierbij komt dat door het droevige gebeuren een aantal administratieve zaken onmiddellijk geregeld moeten worden.

Hoe moet je bepaalde zaken regelen?

Waarheen moet je gaan?

Wat moet er eerst in orde gebracht worden?

...

Met deze brochure willen wij U helpen een weg te vinden in de administratieve wereld na het overlijden van een familielid of vriend(in).

Jochums
Tel. 03 312 22 09.

Hoofdstuk 1: Het overlijden

1.1. Overlijdensattest

Als iemand thuis overlijdt, moet je eerst en vooral een dokter bellen. Die moet het overlijden vaststellen en een overlijdensattest ondertekenen. Vindt het overlijden plaats in bijvoorbeeld een bejaardentehuis of ziekenhuis, dan zorgt de verantwoordelijke voor het attest.

1.2. Aangifte van overlijden

De aangifte van overlijden dient zo snel mogelijk te gebeuren. Deze vindt plaats in het gemeentehuis (dienst Burgerlijke Stand) van de gemeente waar het overlijden plaats vond. Wij nemen dit werk graag op ons, maar dienen te beschikken over enkele documenten.

- het overlijdensattest opgemaakt door de geneesheer die het overlijden heeft vastgesteld
- identiteitskaart van de overledene
- trouwboekje (voor gehuwden, weduwen of weduwnaars)
- eventueel trouwboekje van een vorig huwelijk
- rijbewijs
- indien geen trouwboekje een bewijs van afstamming

Ook dienen wij informatie te krijgen over enkele algemene zaken.

- Zijn de ouders van de overledene nog in leven?
- Beschikt de overledene over eigendom?
- Dient de overledene begraven te worden?
- Dient de overledene gecremeerd te worden?

De dienst Burgerlijke Stand levert vervolgens een aantal uittreksels uit de overlijdensakte af. Deze uittreksels heb je nodig voor de mutualiteit, de werkgever, de vakbond, de bank, de verzekerings - maatschappij,... Je kan op de dienst Burgerlijke Stand van de gemeente van overlijden of op de gemeente van de woonplaats van de overledene na +/- 14 dagen kopieën van de overlijdensakte verkrijgen.

Wij gaan eveneens na in de gemeente van woonplaats van de overledene of hij/zij een "uiterste wilsbeschikking" ten aanzien van de wijze van lijkbezorging op zijn/haar naam heeft neergelegd.

1.3. Crematie

Op dit ogenblik hebben de crematies plaats in het crematorium te Turnhout of Breda.

1.3.1. Verlof tot verassing: bevoegde overheid.

OVERLIJDEN IN BELGIE

Het verzoek tot cremeren (door een bevoegd persoon ondertekend) richten wij aan de ambtenaar van de Burgerlijke Stand, samen met het getuigschrift van de behandelde geneesheer. De machtiging om het stoffelijk overschot te cremeren wordt pas ten vroegste 24u na ontvangst van het verzoek afgeleverd. Als het geen natuurlijke dood betreft, beslist de Procureur des Konings of het stoffelijk overschot mag worden vrijgegeven voor crematie.

OVERLIJDEN IN HET BUITENLAND

Het vereiste verlof wordt verleend door de Procureur des Konings van het arrondissement waar de crematie zal gebeuren.

1.3.2. De assen en/of asurne

De as kan verstrooid worden over de daartoe bestemde strooiweide (kosteloos) of de urne kan bijgezet/ingezet worden in het columbarium. De urne kan eveneens begraven worden in gewone of geconcedeerde grond.

Meenemen van de urne.

Indien de overledene dit schriftelijk heeft bepaald, d.w.z. voor zijn/haar overlijden, of op verzoek van de ouders indien het om een minderjarige gaat, of in voorkomend geval, op verzoek van de voogd

kunnen de assen * uitgestrooid of begraven worden op privé-domein
(mits toestemming van de eigenaar).
* ter beschikking gesteld worden van de nabestaanden

De persoon die de as in ontvangst neemt, is verantwoordelijk voor de naleving van deze bepalingen.

1.4. Omstandigheidsverlof bij overlijden

1.4.1. Ambtenaren

- overlijden van de echtgeno(o)t(e), van een bloed –of aanverwant in de eerste graad
→ 4 dagen omstandigheidsverlof

- overlijden van een bloed –of aanverwant in om het even welke graad, maar onder hetzelfde dak wonend als de ambtenaar
→ 2 dagen omstandigheidsverlof

- overlijden van een bloed –of aanverwant in de tweede graad, maar niet onder hetzelfde dak wonend als de ambtenaar
→ 1 dag omstandigheidsverlof

1.4.2. Werknemers (privaat)

- overlijden van de echtgeno(o)t(e) van een kind van de werknemer of van zijn/haar echtgen(o)t(e), van de vader, moeder, schoonmoeder, schoonvader, stiefmoeder of stiefvader van de werknemer
→ 3 dagen omstandigheidsverlof door de werknemer te kiezen tijdens de periode die begint met de dag van het overlijden en eindigt met de dag van de begrafenis

- overlijden van een broer, zus, schoonbroer of schoonzus, van de grootvader, de grootmoeder, van een kleinkind, schoonzoon of schoondochter die bij de werknemer inwoont
→ 2 dagen omstandigheidsverlof door de werknemer te kiezen tijdens de periode die begint met de dag van het overlijden en eindigt met de dag van de begrafenis

Opmerking: De schoonbroer, schoonzus, grootvader en grootmoeder van de echtgeno(o)t(e) van de werknemer worden gelijkgesteld met de schoonbroer, schoonzus, grootvader en grootmoeder van de werknemer.

- overlijden van een broer, zus, schoonbroer, schoonzus, grootvader, grootmoeder, kleinkind, schoonzoon of schoondochter die NIET bij de werknemer inwoont

→ 1 dag omstandigheidsverlof (= dag van de begrafenis)

Opmerking: De schoonbroer, schoonzus, grootvader en grootmoeder van de echtgeno(o)t(e) van de werknemer worden gelijkgesteld met de schoonbroer, schoonzus, grootvader en grootmoeder van de werknemer.

1.5. Afstaan van het lichaam voor wetenschappelijke doeleinden.

Indien de overledene een verklaring heeft opgesteld dat na zijn dood zijn lichaam aan een universitair ziekenhuis wordt afgestaan, moet de familie het betreffende ziekenhuis verwittigen waar de verklaring tot afstand van het lichaam werd opgesteld. De familie zal de richtlijnen van het ziekenhuis naleven, die meedeelt op welke wijze het lichaam naar de universitaire instelling moet worden overgebracht.

Opmerking Ingeval iemand zijn lichaam voor wetenschappelijke doeleinden afstaat, is de familie NIET vrijgesteld van de begrafenkosten wanneer het lichaam 1 jaar later wordt teruggegeven.

1.6. Wegnemen en transplanteren van organen en weefsels na het overlijden

Sinds 24 februari 1987 (wet van 13 juni 1986 en uitvoeringsbesluiten) werd in ons land de nieuwe wet op het wegnemen en transplanteren van organen van kracht. Hierdoor kunnen organen en weefsels weggenomen worden bij iedere overledene, die in het bevolkingsregister of sedert meer dan zes maanden in het vreemdelingenregister was ingeschreven. Met andere woorden: waar vroeger voor het wegnemen van organen bij een overleden persoon toestemming vereist was, is dit nu niet meer nodig tenzij men tijdens zijn leven verzet heeft aangetekend.

Anderzijds kan de overledene tijdens zijn leven de uitdrukkelijke wens hebben geuit donor te zijn en kan de familie zich niet meer verzetten tegen de genomen beslissing.

De persoon die verzet heeft aangetekend of zich uitdrukkelijk donor heeft gesteld, kan deze verklaring zelf op elk moment herroepen. Voor verdere informatie kan u contact opnemen met de dienst Bevolking van het gemeentehuis.

1.7. Welke diensten zo snel mogelijk verwittigen?

BEGRAFENISONDERNEMER

Bij een overlijden komt een en ander kijken. Binnen een miniem tijdsbestek moet veel geregeld worden. Wie, wat, waar en wanneer?

Ook al kan de familie zelf veel regelen, toch is het raadzaam een begrafenisondernemer aan te spreken. Wij zorgen voor de aangifte van overlijden, de uitvaartplechtigheid, de begrafenis of crematie, het opstellen en drukken van rouwbrieven en rouwprentjes, het overlijdensbericht in de krant, de bloemen,...

Wij staan de familie bij met een professionele uitleg over alle zaken die geregeld worden.

BANK OF SPAARKAS

Breng de bank of spaarkas op de hoogte. Gelieve er mee rekening te houden dat alle bankrekeningen of spaarboekjes op naam van de overledene onmiddellijk worden geblokkeerd, zodat het onmogelijk is om nog geld af te halen of overschrijvingen te doen. Betalingen met de bankkaart zijn ook onmogelijk. Aan het loket van de bank krijg je wekelijks een minimumbedrag om van te leven en eventuele betalingen te doen.

POSTKANTOOR

Als je als nabestaande de post van de overledene wil ontvangen, dan moet je dit doorgeven aan het postkantoor samen met een erfrechtenverklaring.

MUTUALITEIT

Eén uittreksel van de overlijdensakte is bedoeld voor je ziekenfonds. Zij zullen de verzekerbaarheidstoestand van de rechthebbende aanpassen aan de gewijzigde situatie. Ook wordt vaak een erfrechtenverklaring gevraagd.

FONDS VOOR BEROEPSZIEKTEN EN TEGEMOETKOMING MINDER-VALIDEN

Indien de overledene een toelage ontving van het Fonds voor minder-validen, moet aan deze instantie een akte worden bezorgd waarin de doodsoorzaak wordt vermeld. Het adres van het ministerie van sociale zaken “Dienst minder-validen” is FOD Sociale Zekerheid, Directie-generaal Personen met een Handicap, Administratief Centrum Kruidtuin-Finance Tower, Kruidtuinlaan 50 bus1, 1000 Brussel

Tel: 02 507 87 99 <http://www.socialsecurity.fgov.be> HandiN@minsoc.fed.be.

Eveneens het Fonds voor beroepsziekten moet bij overlijden op de hoogte gebracht worden en een akte van overlijden ontvangen. Het adres is Fonds voor beroepsziekten, Sterrekundelaan 1, 1210 Brussel.

Tel. 02/22 66 211. secr@fmp-fbz.fgov.be

NUTSVOORZIENINGEN

Al deze maatschappijen moet je zelf op de hoogte brengen van het overlijden. Er kan dan immers een naamsverandering geregistreerd worden. Volgende diensten moeten onder meer worden verwittigd: gas, elektriciteit, water, telefoon en kabeltelevisie.

AUTO-INSCHRIJVING

Je moet zo vlug mogelijk na het overlijden de Directie voor de Inschrijving van Voertuigen verwittigen (Vooruitgangstraat 56, 1210 Brussel, tel. 02/277.30.50). Indien de plaathouder reeds een nummerplaat naar Europees model had, is een overdracht mogelijk tussen echtgenoten, samenwonenden, of naar één van de kinderen van de plaathouder.

Voor een Belgische nummerplaat is geen overdracht mogelijk. Er wordt steeds een nieuwe nummerplaat naar Europees model aangevraagd. Als je de wagen niet wil behouden, dan moet je de nummerplaat binnen de twee maanden terugsturen naar bovenvermelde dienst.

ANDERE INSTELLINGEN OF PERSONEN

Dit kunnen onder andere zijn:

- de werkgever
- de belastingen
- de sociale zekerheidsinstellingen
- de vakbond
- als de overledene een zelfstandige activiteit uitoefende: het handelsregister, de sociale verzekeringskas, de BTW-diensten en de Dienst der Directe Belastingen
- de verzekeringsmaatschappijen (brand-, auto-, schuldsaldo-, familiale en levensverzekering,...)
- de verhuurmaatschappij
- de notaris, die dan kan zorgen voor de neerlegging van het testament (als dat er is)
- bedrijven waar de overledenen nog afbetalingen had
- verenigingen waarvan de overledene lid was
- uitgevers of verdelers van tijdschriften of dagbladen waar de overledene op geabonneerd was

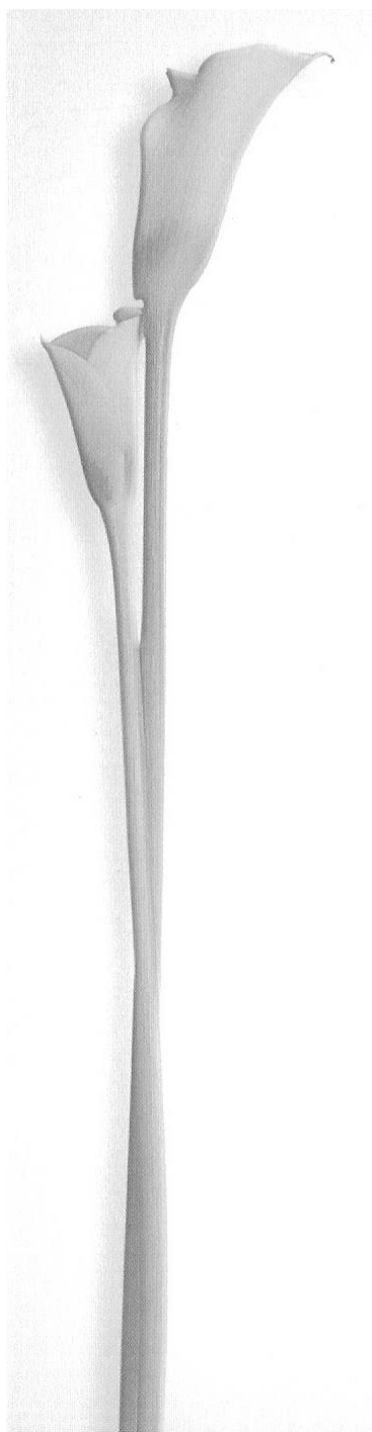

OCMW

Indien het gezin door een overlijden in financiële mogelijkheden geraakt, kan het een beroep doen op de sociale dienst van het OCMW. Zij staan je financieel terzijde tot bijvoorbeeld het pensioen geregeld is.

Zij kunnen helpen met:

- de opvang van de overlevende
- maaltijden aan huis
- bemiddeling bij plaatsing
- gezins –en bejaardenhulp
- poetsdienst

Nuttige adressen

OCMW Malle	OCMW Zandhoven
Blijkerijstraat 51	Schriekweg 3
2390 Malle	2240 Zandhoven
Tel. 03/312.42.80	Tel. 03/484.01.00
OCMW Rijkevorsel	OCMW Beerse
Prinsenpad 27	Bisschopslaan 56
2310 Rijkevorsel	2340 Beerse
Tel. 03/340.39.65	Tel. 014/61.19.71
OCMW Zoersel	OCMW Hoogstraten
Handelslei 167	Jaak Aertsiaan 26
2980 Zoersel	2320 Hoogstraten
Tel. 03/298.00.00	Tel. 03/340.21.52

Hoofdstuk 2: Aangifte van de nalatenschap

Deze aangifte is een belastingsformaliteit, die door de erfgenamen moeten worden vervuld om de ontvanger van de B.T.W. Registratie en Domeinen in staat te stellen het bedrag van de verschuldigde successierechten te berekenen.

2.1. Wie moet deze aangifte doen?

De erfgenamen, de algemene legatarissen en begiftigden, de overlevende echtgeno(o)t(e).

Voor minderjarigen gebeurt dit door de voogd.

De aangifte mag worden gedaan door een lasthebber, die beschikt over een geschreven volmacht van de erfgenamen, door hen ondertekend, en die bij de aangifte moet worden gevoegd (vb. notaris of personen van sociale organisaties).

2.2. Waar moet de aangifte van nalatenschap gebeuren?

De nalatenschap moet op een speciaal formulier worden aangegeven bij de Ontvanger der Registratie (Ministerie van Financiën) van het ambtsgebied waarin de overledene woonde. Meestal stuurt de betrokken dienst zelf een aangifteformulier. Er bestaat een site 'Info Successie' die u kunt bezoeken onder <http://minfin.fgov.be/portail1/nl/cadrenl.htm> Deze site is louter informatief en indien u gegevens verstrekt om te vragen of u een aangifte moet doen, wil dit NIET zeggen dat deze gegevens de aangifte van nalatenschap vervangt.

2.3. Termijn van aangifte

De aangifte moet binnen de vier maanden vanaf de dag van overlijden door alle erfgenamen samen gebeuren. De termijn bedraagt zes maanden als het overlijden in een ander Europees land plaats had en zeven maanden als het overlijden buiten Europa gebeurde. Twee maanden na de aangifte moeten de successierechten betaald worden, hiervoor kan u best een notaris raadplegen.

2.4. Wat moet u aangeven?

- Alle onroerende goederen.
- De helft van het gemeenschappelijke vermogen.
- Het eigen vermogen van de overledene. Obligaties en effecten moeten stuk voor stuk worden opgesomd en geschat. Schenkingen die minder dan drie jaar voor het overlijden zijn gedaan, worden bij de nalatenschap opgeteld.

2.5. Wat mag u van de nalatenschap aftrekken?

- Alle schulden.
- De kosten die verband houden met de laatste ziekte en de begrafenis.
- De nog verschuldigde belastingen.
- Alle rekeningen van telefoon, gas, water en elektriciteit die nog te betalen zijn.

2.6. Te vermelden gegevens.

- aangevers: naam, beroep, woonplaats, geboorteplaats en geboortedatum
- overledene: naam, plaats en datum van overlijden
- erfgenamen: naam, graad van verwantschap met de overledene, hoedanigheid krachtens welke zij erven
- schenkingen: als het schenkingen betreft, die de overledene tijdens de laatste drie jaren zou hebben gedaan
- bepaling van het nettobedrag van de nalatenschap

2.7. De verdeling van het vermogen

Een persoon kan maar in beperkte mate over de verdeling van zijn vermogen na overlijden beslissen. De wet voorziet namelijk voor elk van de erfgenamen een wettelijk erfdeel. Enkel het zogenaamde 'beschikbaar gedeelte' kan vrij worden verdeeld. Als de overledene te veel heeft weggeschonken, kunnen de erfgenamen dit via de Rechtbank van Eerste Aanleg betwisten.

2.8. Aanvaarding of verwerping van de nalatenschap

Je hoeft een erfenis niet zo maar te aanvaarden. De wet laat je de keuze tussen:

- de erfenis zuiver te aanvaarden
- de erfenis te aanvaarden onder voorrecht van boedelbeschrijving
- de erfenis te verwerpen

2.8.1. De erfenis zuiver te aanvaarden

Als je de nalatenschap zuiver aanvaardt, dan betekent dit dat je de erfenis ontvangt, maar ook dat je instaat voor de betaling van alle schulden van de overledene.

2.8.2. Aanvaarden onder voorrecht van boedelbeschrijving

Als je vooraf niet weet of er nog schulden zijn, aanvaard je de nalatenschap het best onder voorrecht van boedelbeschrijving. Deze procedure houdt in dat je nooit meer schulden moet betalen dan het deel van de nalatenschap dat je erft. In het slechtste geval zal je dus niets ontvangen, maar ook niets moeten opleggen. Als u op deze manier aanvaardt, gebeurt dat ook bij de griffie van de Rechtbank van Eerste Aanleg van de woonplaats van de overledene. Dit moet gebeuren binnen de drie maanden na het overlijden.

2.8.3. Verwerpen

Indien je er zeker van bent dat de schulden bij overlijden hoger liggen dan het deel dat je erft, verwerp je de nalatenschap het best meteen: je zal dan niets uit de erfenis verkrijgen, maar je zal ook geen schulden moeten betalen. Het aanvaarden onder voorrecht van boedelbeschrijving evenals het verwerpen van de nalatenschap gebeurt op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg waar de overledene zijn woonplaats had.

2.9. **Het testament**

Als niet bekend is of de overledene een testament heeft opgemaakt, kunnen de erfgenamen zich wenden tot: Centraal Register voor Testamenten van de Koninklijke Federatie van Belgische Notarissen

Bergstraat 30-32

1000 Brussel

Tel. 02/505.08.11

ctt@o.fednot.be

Door een gewone brief met daarbij een uittreksel uit de overlijdensakte komt u te weten of er een testament is en door welke notaris het bewaard wordt.

Contacteer in elk geval een notaris indien:

- je weet dat de overledene een testament heeft opgemaakt
- je een testament thuis vindt
- er onder de erfgenamen minderjarigen zijn of personen die wettelijk onbekwaam werden verklaard hun goederen te beheren
- de nalatenschap onroerende goederen bevat

Als gevolg van de wet op het erfrecht krijgt de langstlevende echtgenoot steeds het vruchtgebruik van alle goederen van de overledene. Tevens kan de echtelijke woning en de inboedel niet worden verkocht door de andere erfgenamen. Wel moet je rekening houden met de beschikkingen van het huwelijkscontract of giften tussen echtgenoten. Vanaf 1 januari 2007 geldt in het Vlaamse Gewest een vrijstelling van successierechten op de gezinswoning wanneer één van de twee echtgenoten overlijdt. Voor meer informatie, zie volgende pagina.

3.0. Belastingaangifte

Ook in het jaar van zijn/haar overlijden en het daaropvolgende jaar moet er nog een belastingaangifte gebeuren van de inkomsten van uw partner. Indien er nog bijkomende belastingen moeten worden betaald, worden die uit de erfenis gehaald.

Als uw partner recht had op een teruggave vanwege de staat, zal dat bedrag ook deel uitmaken van de erfenis. Wanneer uw partner overlijdt voor de gebruikelijke datum waarop de belastingaangifte moet worden ingediend, heeft u altijd vijf maanden de tijd om deze fiscale formaliteit te vervullen

Onzichtbaar

***een zucht is onzichtbaar
net als de wind
de nacht is onzichtbaar
als de dag begint
onzichtbaar zijn de dingen
die ik kwijt ben
die ik nooit meer vind
maar
met mijn ogen dicht
zie ik alles
wat mijn hoofd verzint***

Hans en Monique Hagen

Langstlevende betaalt geen successierechten meer op gezinswoning

Vanaf 1 januari 2007 geldt in het Vlaamse Gewest een vrijstelling van successierechten op de gezinswoning wanneer één van de echtgenoten overlijdt.

Voor de meeste echtparen is het verwerven van een gezinswoning nog steeds de belangrijkste investering die ze tijdens hun leven realiseren. Maar wanneer één van beide partners overlijdt moet de langstlevende partner toch nog successierechten betalen op deze woning, terwijl er in feite meestal niets wijzigt. De langstlevende partner zal meestal de gezinswoning verder blijven bewonen.

Daarom heeft de Vlaamse Regering een voorontwerp goedgekeurd dat in een vrijstelling van successierechten op de gezinswoning voorziet voor de langstlevende partner.

Voor gehuwden en samenwonenden

De vrijstelling geldt zowel voor gehuwden en wettelijk samenwonenden als voor feitelijk samenwonenden. In dat laatste geval moeten de partners wel drie jaar samengewoond hebben voor het overlijden. Feitelijk samenwonenden die verwant zijn in op- en neergaande lijn komen niet in aanmerking voor de vrijstelling. Een kind dat samenwoont met één van zijn ouders heeft dus geen recht op vrijstelling, maar een broer en zus die samenwonen komen wel in aanmerking.

Gezinswoning

De gezinswoning is de woning waar de partners op het ogenblik van het overlijden samenleefden. Wanneer één of beide partners vrijwillig of gedwongen verblijft in een rusthuis of verzorgingsinstelling, of in een serviceflat, blijft de vrijstelling voor de laatste gezinswoning toch behouden. Zelfs in het geval van feitelijke scheiding of overmacht die de samenwoning tot op het ogenblik van het overlijden heeft belet.

De vrijstelling geldt alleen voor de langstlevende partner en niet voor andere erfgenamen. De kinderen zullen dus nog altijd successierechten verschuldigd zijn op de naakte eigendom van de woning waarvan de overlevende ouder het vruchtgebruik verwerft.

De behandeling van dit onderwerp door het Vlaams Parlement is gepland voor of onmiddellijk na het zomerreces.

Cijfervoorbeeld

De tarieven van de successierechten in rechte lijn, tussen echtgenoten en tussen samenwonenden bedragen in het Vlaams Gewest:

- 3% op de schijf van 0 – 50.000 euro
- 9% op de schijf van 50.000 – 250.000 euro
- 27% op het gedeelte boven de 250.000 euro

Deze tarieven worden afzonderlijk toegepast op het roerende en onroerende gedeelte van de nalatenschap.

Voorbeeld 1

Stel Primus is eigenaar van een woning met een waarde van 150.000 euro. De woning wordt gezamenlijk betrokken door Primus en Secundus, en dit sinds 1 januari 2003. Primus heeft bij testament deze woning voor de geheelheid gelegateerd aan Secundus.

Primus overlijdt op 2 januari 2007. Zonder vrijstelling zou Secundus 10.500 euro successierechten hebben moeten betalen. Deze vrijstelling levert dus een fiscaal voordeel op van 10.500 euro.

Voorbeeld 2

Stel Primus is gehuwd met Secundus. Zij hebben drie kinderen: Tertius, Quartus en Quintus. Primus en Secundus hebben samen een gezinswoning ter waarde van 500.000 euro.

Primus overlijdt op 3 januari 2007. De helft van de gezinswoning komt terecht in de nalatenschap, en komt voor het vruchtgebruik toe aan Secundus, en voor de naakte eigendom aan Tertius, Quartus en Quintus. Stel Secundus is 69 jaar bij het overlijden van Primus.

De waarde van het vruchtgebruik bedraagt in dit geval 80.000 euro. Secundus zal hierop 4.200 euro successierechten verschuldigd zijn. Tertius, Quartus en Quintus betalen elk 2.100 euro. Dankzij de vrijstelling hoeft Secundus geen successierechten te betalen. Het fiscaal voordeel bedraagt bijgevolg 4.200 euro.

A partir du 1er janvier 2007: le partenaire qui reste en vie ne doit plus payer les droits de succession sur la maison familiale du couple dans la région flamande.

Hoofdstuk 3: Aangifte en formaliteiten op sociaal gebied

3.1. Pensioenen

Binnen onze sociale wetgeving bestaan verschillende pensioenstelsels. De formaliteiten en procedures verschillen per stelsel. Elk stelsel uitvoerig beschrijven is hierdoor onmogelijk. Daarom beperken we ons tot de voornaamste gegevens met enkele praktische inlichtingen.

3.1.1. Het overlevingspensioen

*** De overledene was kostwinner én gepensioneerd:

Het overlevingspensioen van de overblijvende echtgen(o)t(e) hangt af van de instantie die dat pensioen uitbetaalde. Je brengt de Rijksdienst voor Pensioenen op de hoogte aan de hand van het overlijdensattest dat door de gemeente wordt afgeleverd.

*** De overledene was nog niet met pensioen:

Indien je echtgenoot een loontrekkende in de privé-sector of een zelfstandige was, dan heb je recht op een overlevingspensioen indien je voldoet aan volgende voorwaarden:

- ✓ Je moet minstens 45 jaar oud zijn, behalve wanneer je een kind ten laste hebt of indien je blijvend arbeidsongeschikt bent voor minstens 66%
- ✓ Je moet minstens één jaar gehuwd zijn op het ogenblik van overlijden. Ook hiervan wordt afgeweken:
 - indien uit het huwelijk een kind geboren werd of geboren wordt binnen de 300 dagen na overlijden
 - indien er een kind ten laste is bij overlijden waarvoor één van de echtgenoten kinderbijslag ontving
 - wanneer het overlijden het gevolg is van een ongeval na het huwelijk of van een beroepsziekte opgelopen of verergerd na het huwelijk.
- ✓ Je mag zelf geen ziekte –of werkloosheidsuitkering ontvangen, ook geen beroepsinkomen, tenzij beneden de wettelijk toegelaten grens.
- ✓ Indien je aan alle voorwaarden voldoet, kan je het overlevingspensioen komen aanvragen bij de welzijnsdeskundigen van de gemeentelijke sociale dienst.

Wat neem je best mee naar de gemeentelijke sociale dienst:

- samenstelling van de beroepsloopbaan van de overledene
- identiteitskaart, trouwboekje, pensioenkaarten, ziekenfondsboekje
- strookje(s) van andere pensioenen, renten, arbeidsongevallen,... die uitbetaald werden aan de weduwe of weduwnaar of de overlevende echtgen(o)t(e).
- **voor bedienden:**
- naam en adres van de respectievelijke pensioenkas en aansluitingsnummer
- **voor zelfstandigen:**
- handelsregister
- attest met vermelding van het stamnummer en duur van het lidmaatschap, afgeleverd door de Sociale Verzekeringskas voor gezinsvergoeding en pensioenen.

*** De overledene was statutair ambtenaar:

Het overlevingspensioen wordt aangevraagd via het Ministerie van Financiën of de Inrichtende Macht. Informeer bij de betreffende instantie waar u aan toe bent, ze helpen u graag verder.

Voor werknemers, zelfstandigen en ambtenaren

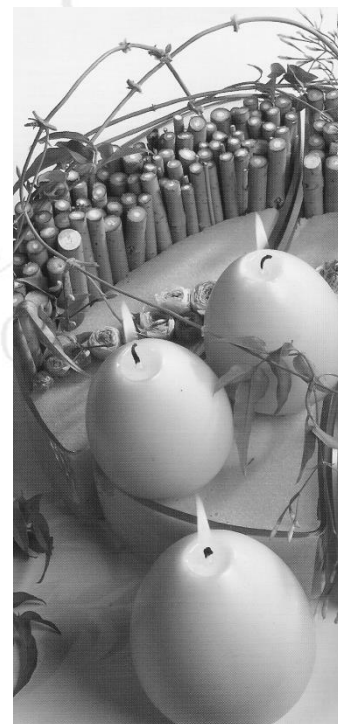
Rijksdienst voor Pensioenen

Zuidertoren 3

1060 Brussel

Tel. 02/529.21.11

info@onprvp.fgov.be

U kan zich tot uw gemeentehuis richten voor meer informatie en de nodige aanvraagdocumenten.

Als u op problemen botst, neem dan contact op met de pensioendienst van uw ziekenfonds.

3.2. Begrafenisvergoeding

Voor loontrekkenden of gepensioneerden die gewerkt hebben in de openbare sector, kan een begrafenisvergoeding gevraagd worden via de werkgever of bij de Administratie der Pensioenen, Sectie Begrafenisvergoedingen (Kunstlaan 30, 1040 Antwerpen - Tel. 02/5725711)

Zelfstandigen en hun personen ten laste hebben geen recht op een begrafenisvergoeding, tenzij ze hiervoor een aanvullende verzekering afsloten bij het ziekenfonds.

3.2.1. Inschrijving als weduwe of weduwnaar

Je kan met het lidboekje van de overleden echtgenoot of echtgenote jezelf laten inschrijven als weduwe of weduwnaar (je identiteitskaart wordt dan aangepast). De aanvrager kan aanspraak maken op een verhoogde tussenkomst voor gezondheidszorg wanneer het bruto-inkomen een bepaald bedrag niet overschrijdt. Voor verdere inlichtingen hieromtrent wend je zich het best tot het ziekenfonds.

***Er is een land der levenden
en een land der doden
en de brug die beiden verbindt
is de liefde,
het enige blijvende,
het enige zinvolle.***

Thornton Wilder

4.1. Voogdij over de minderjarige kinderen

De wetgeving inzake voogdij werd recent gewijzigd: voogdij ontstaat niet langer bij het overlijden van de eerste stervende ouder, maar slechts wanneer beide ouders overleden zijn. De langstlevende ouder verkrijgt bijgevolg automatisch het ouderlijk gezag en behoeft nooit bijstand van een toeziende voogd.

Wanneer beide ouders overleden zijn, wordt voor de minderjarige kinderen geen familieraad meer samengesteld, maar duidt de vrederechter een datieve (=werkelijke) voogd en een toeziende (=controlerende) voogd aan. De beide voogden worden bij voorkeur uit de naaste familieleden gekozen.

4.2. Verhoogde kinderbijslag (=wezenbijslag)

Als één van de ouders overlijdt, wordt er wezenbijslag uitbetaald voor de kinderen die kinderbijslag genieten. Dit wezengeld vervalt indien de overblijvende ouder hertrouwt. De aanvraag dient te gebeuren bij de kas voor kinderbijslag waarbij je aangesloten bent.

- ✓ voor loontrekkenden: bij de kas die de gewone kinderbijslag uitbetaalt
- ✓ voor zelfstandigen: bij de Sociale Verzekeringskas waarbij men als zelfstandige is aangesloten
- ✓ voor staatsambtenaren: bij de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers, Trierstraat 70, 1040 Brussel, Tel. 02/237.21.11

Bij de aanvraag tot wezenbijslag voeg je een uittreksel uit de overlijdensakte en een uittreksel uit de geboorteakte van de rechthebbende kinderen. Je vermeldt ook steeds het dossiernummer.

4.3. Studietoelagen

Bij het overlijden van een volwassene valt zijn of haar gezin bijna altijd terug op een lager inkomen. Hierdoor zou je in aanmerking kunnen komen voor een studiebeurs voor de nog studerende kinderen in het gezin. De wetgeving voorziet een aparte regeling voor onverwachte wijzigingen in de gezinstoestand.

Denk je hier aanspraak op te kunnen maken? Breng dan de dienst voor studietoelagen op de hoogte van het overlijden. Zij sturen je een invulformulier op met de vraag om het vermoedelijk inkomen van het kalenderjaar dat volgt op het begin van het schooljaar aan te geven. Voor het secundair onderwijs zijn de diensten voor studietoelagen per provincie georganiseerd.

Hoofdstuk 5: Wat met bankrekeningen en bankkluizen?

De bankrekeningen op naam van de overledene en eventuele gezamenlijke rekeningen worden geblokkeerd. Ook vervallen alle volmachten. Om de tegoeden op een geblokkeerde rekening te kunnen ontvangen vraagt de bank soms een speciaal document:

- ✓ Gaat het om een bedrag van minder dan 743.68 EUR, dan volstaat een erfrechtenverklaring. Deze verklaring kan je krijgen bij de dienst burgerlijke stand van de woonplaats. Je hebt daarvoor onder andere volgende documenten nodig:
 - het trouwboekje van de overledene of indien hij ongehuwd was, dit van de ouders
 - eventueel de akte van schenking onder de levenden of het testament
 - factuur van de begrafenis
 - de identiteitskaart van de aangever
 - laatste uittreksel van de bank
 - attest van overlijden
- ✓ Gaat het om een bedrag boven de 743.68 EUR en onder de 50.000 EUR (bij gehuwden zonder huwelijkscontract) moet je een akte van bekendheid laten opmaken. Daarvoor moet je jezelf wenden tot het registratiekantoor.
- ✓ Vanaf 1 februari 2007 wordt er ook een attest van erfopvolging afgeleverd door de ontvanger van het registratiekantoor.

**Gemeente Malle, Zoersel
en zandhoven**

Registratiekantoor Antwerpen
Italiëlei 4 bus 3
2000 Antwerpen. Tel. 02/578 43 80

**Gemeente Rijkevorsel, Beerse
Hoogstraten**

Registratiekantoor Turnhout
Gemeentestraat 11
2300 Turnhout Tel. 02/578 17 10 – 014/44 27 00

Gemeente Herentals

Registratiekantoor Herentals
Belgiëlaan 31
2200 Herentals Tel. 02/575 83 10 – 02/575 83 00

Gemeente Kasterlee, Lille

3de registratiekantoor Turnhout 1

Venakkerstraat 2, 2400 Mol, Tel. 0257 523 00

Gemeente Brecht

Registratiekantoor Brasschaat

Ruiterijschool 3 bus 43, 2930 Brasschaat

Tel. 02/577 64 30

5.1. Wat is het verschil tussen een akte van bekendheid, een erfrechtverklaring en een attest van erfopvolging?

De akte van bekendheid is een authentieke akte waarbij twee of meer personen “getuigen” voor een ambtenaar “notaris of vrederechter” naar waarheid verklaren dat een bepaald feit of de hoedanigheid van een persoon algemeen bekend is. Zij wordt nu veel gebruikt met het oog op de aanwijzing van de rechthebbenden van een nalatenschap.

- Deze kost afgeleverd door de vrederechter EUR 30,00 aan griffierechten en dan EUR 1,50 per bladzijde aan expeditierechten)
- De kosten voor de notariële akte erfrechtverklaring of akte van bekendheid houden registratierechten EUR 25,00, rechten op geschriften EUR 7,50, erelonen en aktekosten van de notaris in.

De erfrechtverklaring (afgeleverd door gemeentebestuur = kosteloos) is een document opgemaakt op verzoek van de erfgerechtigden waarin wordt bevestigd wie de erfgerechtigden van een overledene zijn. Zij wordt opgesteld op basis van stukken en inlichtingen die de opsteller waarachtig lijken en niet op basis van getuigenverklaringen. Dit geldt ook voor het attest van erfopvolging afgeleverd door de ontvanger van het registratie kantoor.

5.2. Is de ontvanger van een registratiekantoor altijd bevoegd?

De ontvanger van het registratiekantoor die het beheer heeft van het successiedossier van de overledene is bevoegd om het “attest van erfopvolging” af te leveren indien voldaan is aan volgende voorwaarden

- Indien de erflater een testament of andere akte inhoudende laatste wilsbeschikking heeft opgemaakt, is de ontvanger NIET bevoegd.
- de erflater heeft ook geen huwelijkscontract of een akte wijziging huwelijkse voorwaarden laten opmaken.
- er zijn geen onbekwame erfgenamen (minderjarige erfgenamen, onbekwaamverklaarden,...)

5.3. Hoe kan ik een attest bekomen?

Fase 1 De neerlegging op een registratiekantoor van een minimaal door één van de erfgenamen ingevuld en ondertekend aanvraagformulier. **(zie bijlage)**

Fase 2 Het afleveren van een attest door het bevoegd registratiekantoor.

--- Ofwel neemt de burger contact op met om het even welk registratiekantoor. Hier bekomt hij een aanvraagformulier, hetzij niet / gedeeltelijk of volledig vooringevuld door het registratiekantoor.

--- Ofwel vult de burger zelf een aanvraagformulier in via het internet. Het aanvraagformulier staat op de startpagina van de toepassing "Info-Successie".

5.4. Welke stukken moet ik meenemen naar het registratiekantoor of stuur ik op aan het registratiekantoor?

Aanvraagformulier

- een origineel uittreksel uit de overlijdensakte, afgeleverd door het gemeentebestuur
- een (kopie van) het of de trouwboekje(s) van de overledene
- indien de overledene geen afstammelingen heeft nagelaten, daarenboven kopie van het of de trouwboekjes van de ouders van de overledene en van zijn (half)broers en (half)zussen.

De volledige identiteitsgegevens van alle erfgenamen van de overledene moeten voorkomen in het formulier. De verklaringen door de aanvrager dienen correct te zijn en worden dan ook op eer gedaan.

5.5. Stelt de bank zich in alle gevallen tevreden met het attest van erfopvolging?

De door de ontvanger afgeleverde attesten zullen door de bank slechts aangewend worden voor **tegoeden van maximaal EUR 50.000**. Elke bank behoudt zich daarenboven het recht voor om elk gevolg te weigeren aan om het even welk attest van erfopvolging ingeval er een bankkoffer werd gehuurd door de overledene of zijn echtgenoot. De bank kan echter ook een notariële akte eisen. .

5.6. Hoe een aanvraagformulier via het internet invullen?

- Ga naar volgende website <http://annuaire.fiscus.fgov.be/info-suc/>
- u bevindt zich nu op de startpagina van 'info-succ', klik op de link 'klik hier om een aanvraagformulier in te vullen', een link is ook voorzien naar de franstalige en duitstalige versies,
- sla dit document op uw pc op,
- en vul het formulier in rekening houdend met de instructies op het aanvraagformulier,
- na het afprinten dient dit document ondertekend te worden.

Merk op dat u op om het even welk registratiekantoor terecht kan voor het invullen van dit document. Dit registratiekantoor maakt het document met de bijhorende stukken dan over aan het bevoegde kantoor.

U kan echter ook het document onmiddellijk naar het bevoegde kantoor overmaken om de procedure te versnellen. Om het bevoegde registratiekantoor te kennen ga verder naar 5.7.

5.7. Hoe het bevoegde registratiekantoor kennen?

U dient volgende gegevens bij de hand te houden :

- het nationaal nummer van de overledene¹,
- de woonplaatsen waar de overledene gedurende de laatste vijf jaar voor zijn overlijden was ingeschreven in het bevolkingsregister met de respectievelijke periodes (begin- en einddatum van de inschrijving in het bevolkingsregister op een specifiek adres),

Ga dan als volgt te werk :

- klik op deze link : <http://annuaire.fiscus.fgov.be/info-suc/>
- klik op 'nederlandstalige versie',
- bij de nu verschijnende pop-up klikt u op 'OK',
- geef in het voorziene invulvak het nationaal nummer in van de overledene,
- klik op 'dienst?',
- vul in deel 'gegevens van de overledene' naam, voornaam en overlijdensdatum van de overledene in,
- vul in deel 'Uw gegevens' uw naam, voornaam en telefoonnummer in, en stip bij contact 'telefoon' aan,
- klik op ► (verder),
- klik op de knop 'woonplaats toevoegen',
- kies de eerste letter of teken van de naam van de gemeente of stad waar de overledene bij zijn overlijden ingeschreven was in het bevolkingsregister,
- kies nu de juiste gemeente in het uitklapvenster eronder,
- vul de datum vanaf wanneer de overledene op deze woonplaats ingeschreven was,
- vul de datum tot wanneer de overledene op deze woonplaats ingeschreven was (overlijdensdatum),
- klik op ◀ (terug),
- voeg in voorkomend geval woonplaatsen toe tot de periode van vijf jaar voor overlijden overbrugd is (telkens via de knop 'woonplaats toevoegen'),
- indien alle woonplaatsen toegevoegd zijn druk op ► (verder),
- de coördinaten van het bevoegd kantoor worden getoond (u kan deze bladzijde afprinten via 'bestand' 'afdrukken'),
- verlaat het programma.

U kan het aanvraagformulier en de noodzakelijke stukken nu opsturen naar dit registratiekantoor dat tevens bevoegd is om het attest af te leveren.

De bankkluis

De bankkluis eveneens geblokkeerd en kan enkel op vraag van de erfgenamen ontzegeld en geopend worden. Dat gebeurt na een aangetekende verwittiging. In theorie is de aanwezigheid vereist van een ambtenaar van het Bestuur der Registratie en Domeinen, maar dit komt in de praktijk niet vaak voor.

Aangifte van nalatenschap

Ingevolge de overdracht van de dienst van de belastingen van de successierechten, de rechten van overgang bij overlijden en bepaalde registratierechten naar het Vlaamse Gewest op 1 jan 2015, is de FOD Financiën vanaf die datum niet meer bevoegd voor deze materie.

Alle openstaande dossiers zullen na 1 jan 2015 door de FOD Financiën worden overgedragen aan het Vlaams Gewest dat de dossiers verder zal behandelen.

Bijgevolg stuurt u de (bijvoeglijke) aangiften van nalatenschap en de (bijvoeglijke) aangiften van het recht van overgang bij overlijden vanaf 1 januari 2015 naar:

Vlaamse Belastingdienst, Erfbelasting, Vaartstraat 16, 9300 AALST.

Alle betalingen aangaande successierechten kunnen tot 31 december 2014 gebeuren op rekening van onderhavig registratiekantoor van de FOD Finaniën.

Vanaf 1 januari 2015 moeten de betalingen uitgevoerd worden op rekeningnummer BE02 3751 1109 9940 van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap met vermelding van OFWEL het aliasnummer van de aangifte OFWEL de naam en voornaam van de overledene met de datum van overlijden.

De FOD Financiën blijft na 1 januari 2015 wel nog steeds bevoegd voor het afleveren van de attesten van erfopvolging en het afleveren van patrimoniale informatie (waaronder aangiften van nalatenschap en recht van overgang bij overlijden ingediend tot 31 december 2014).

Meer informatie kunt u vinden op:

- <http://financien.belgium.be>
- <http://belastingen.vlaanderen.be>

Of bel het nummer 1700.

Hoofdstuk 6: Bespaar uw geliefden de kosten van uw uitvaart...

Niemand wordt graag met de gedachte aan zijn eigen dood of begrafenis geconfronteerd.

En toch... Als u er nu even bij stilstaat, kunt u uw geliefden heel wat beslommeringen besparen.

Uw uitvaart vooraf regelen, is vooruitziend leven.

U zal met een geruster hart de toekomst tegemoet gaan.

Met de uitvaartverzekering van Corona Direct bespaart u uw nabestaanden heel wat financieel leed.

Met een soepele formule kunt u er bovendien samen met ons nu reeds voor zorgen dat uw laatste wensen nauwgezet gerespecteerd worden, terwijl Corona Direct de kosten van uw uitvaart regelt met uw begrafenisondernemer. Zo verzekert u zich van een waardige uitvaart zonder zorgen voor diegenen die achterblijven.

De uitvaartverzekering van Corona Direct is een heel soepele en doorzichtige formule. U kiest samen met ons alle modaliteiten van uw uitvaart én het verzekerde kapitaal dat Corona Direct voor u zal betalen. Afhankelijk van uw leeftijd en geslacht betaalt u een vaste premie volgens de door u gekozen formule: maandelijks, per trimester, jaarlijks of via een koopsom.

U bent onmiddellijk verzekerd vanaf de eerste dag en blijft dat uw hele leven lang. Hebt u bv. een ongeval na uw eerste maandelijks premie? Corona Direct betaalt het gewaarborgde kapitaal volledig uit aan uw begrafenisondernemer en uw nabestaanden zijn uiteraard geen premiebetaling meer verschuldigd.

Het eventuele saldo van uw gewaarborgd kapitaal wordt aan uw erfgenamen overgemaakt.

U betaalt uw premie gedurende 10 of 15 jaar (u kiest dit zelf) en blijft uw hele leven lang verzekerd. Uw basiskapitaal blijft vervolgens jaarlijks stijgen met 4%. Zo bent u zeker dat uw kapitaal de stijgende levenskost voorblijft en uw laatste wensen steeds gerespecteerd kunnen worden. Wenst u meer informatie over de uitvaartverzekering? Aarzel niet ons te contacteren op het telefoonnummer 03/312.22.09 om een afspraak te maken zodat wij al uw vragen kunnen beantwoorden.